

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskunji se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 227.

V Ljubljani, v sredo 3. oktobra 1888.

Letnik XVI.

Ustavoverci v pravi luči.

I.

△ Neki tukajšnji zakotni nemški listič bije se ob vsaki priliki na prsa, češ: mi smo liberalci, ki vedno in povsod zagovarjamo prostost, mi smo ustavoverci, ki po avstrijski ustavi vsakemu narodu priznajo enake pravice. Te hinavske lisičje besede čitamo lahko v vsaki številki neimenovanega lističa.

Ni vreden, da bi mu odgovarjali, ker bi mu s tem nudili le priliko strastnim napadom in gradivo zevajočim predalom njegovim, a konstatovati moramo, da so ravno njegovi očetje in botri v označenem oairu najhujši absolutisti in nazadnjaki. Take se kažejo vedno v svojem zrcalu, v neimenovanem lističu, svojo nemško nestrpnost prodajajo v javnih zborih in shodih. To jim hočemo v naslednjih člankih dokazati.

Skoraj v vseh evropskih državah vpeljana je ustavna državna oblika; v vsaki državi pa je ta dar prišel iz rok gospodujoče liberalne stranke. Tudi naša ustava, ki se je uživotvorila po februarjskih in decemberskih ustavnih postavah, imela je pred saboj liberalne vzore.

Vsak razumen človek mora priznati, da vsaka ustavna državna oblika sloni na podlagi resnice in potrebe. Ako je ustava državi primerna in lojalno izvršena, je in mora biti nekaterim državam najboljša in najkoristnejša monarhijska državna oblika. Postavodajalna oblast razdeljena je mej tremi faktorji: Prvi so zastopniki, katere je narod brez pritiska, prosto in po svojem prepričanju volil; dalje zbornica përov ali gospodska zbornica, v katero so poklicani možje, ki so po svojem rojstvu, premoženji, visoki službi in zaslugah pokazali ljubezen za pravico in blagor dežele, lojalno vdanost vladarski hiši in odločno nasprotje proti vsem naglim postavodajalnim poskusom ali celó revolucijskim nakanam; tretjič je vladar, ki v zadnji inštanci, pa prosto in neomejeno govori odločilno besedo. Sklep obeh zbornic, potrjen od vladarja, je veljavna, vsakemu sveta postava za državo.

To je pravi konstitucionalizem. In kaj je ustava postala v Evropi pod rokami liberalnih strank? Oglejmo si imenovane tri konstitucijske faktorje, in videli bomo ustavo v pravi luči.

Vprašamo: Kdaj in v kateri deželi je liberalizem pošteno in pravično izvršil načelo pravega zastopstva naroda? Vsa fizična moč države v sedanjem časi sloni skoraj izključljivo na poljedeleu, na kmečkem prebivalstvu, ker sila več velja po modernih — liberalnih — nazorih nego pravica. Poljedelec pošilja še zdrave, trdne mladeniče v vojaške, ta postavi na bojišče največjo moč, oslabeledo meščanstvo more primeroma le malo število vojakov poslati v boj.

A tudi moralna moč države opira se na kmečko prebivalstvo. Kjer je propal kmečki stan, tam je gujil in trhel ves državni organizem; kjer pa je pošteno, zmereno, krščansko kmečko prebivalstvo, tam ima državni stroj neusahljiv vrelec moči.

In preglejte sedaj moderne ustave; povsod ima v zastopih in zbornicah kmečko prebivalstvo primeroma premalo zastopnikov. Kje je vzrok? Liberalni gospodje pri gospodarstvu niso mogli rabiti pravne moči kmečkega prebivalstva, zato so z umetnimi volilnimi redi povsod potisnili v kot kmečki stan. Povsod pa so le z malimi izjemami mestom in trgov, kjer so liberalci upali pri volitvah prodreti s svojimi kandidati, odločili neprimerno veliko število poslancev. V mnogih volilnih okrajih tudi s tem niso bili zadovoljni, marveč so še umetno razdelili volilne okraje kmečkih občin; tu in tam trgali so dele občin ter jih združevali z mestnimi občinami, ki so volile v liberalnem smislu, drugje so umetno združevali po jeziku različne občine v take volilne okraje, da je bil liberalen kandidat gotov zmage. Tako so politično ubijali velik del konservativnih volilcev, drugje pa porabljali narodnostne prepire v strankarske namene liberalnih matađorjev.

In take krivice so ti svobodoljubni hinavci opravičevali z navadnimi praznimi izgovori, češ, da pri volitvah mora omika imeti prednost, in ker je intelgencija v mestih, torej morajo mesta gledé za-

stopnikov imeti posebne pravice. In ta intelgencija, ki se pokriva z navidezno „polituro“, v jedru pa je navadno največja surovost in prepelelost! Niti v ozadji bi ne zapazili te intelgencije, ko bi ji posebne nezaslužene predprave v ustavi ne zagotovile prostora v krogu ljudskih zastopnikov! Kakošna je ta intelgencija? Revolucijski krč ima — to je res — v novjšem časi svojo zalego po mestnih ulicah in temnih beznicah; pravna izprijenost, posebno po večjih mestih; smrad umazane poulične druhal in razkošnega življenja v svetlih palačah; strašni zločini, katerim se intelgentno mestno prebivalstvo le posmehuje; radovednost, s katero išče razvedrila in učenosti v listih, ki v blato teptajo vse morálo ter z najživejšimi barvami slikajo javne in tajne škandale; ovacije, katere prebivalstvo prireja takim zločinom še na tihih gomilah: to je v obče podoba moderne mestne intelgencije.

Ako je intelgencija naravni razum, zdrava pamet, čut za resnico in pravico, jasna pojmljivost, značaj in moč volje, misliti in delati po zdravi pameti in najboljši vesti: upamo se trditi, da v borni kmečki hišici v gorskem zakotji najdemo več intelgencije, nego v marsikateri mestni hiši, kjer posedajo blede Evine hčere dolge ure z romani, ki jih je zveržila najbolj divja in zmedena domišljija. Hvala Vam, gospóda liberalna, za tako intelgencijo!

Drugi izgovor, s katerim liberalni osrečevalci recte zatiraleci narodov opravičujejo kriva načela pravega ljudskega zastopstva, glasi se: Pri ljudskih zastopnikih se ne smemo ozirati na število prebivalstva, marveč na davčno moč. Ker torej obrtniki, trgovci, industrijei po mestih primerno več denarja plačujejo v državno blagajnico, morejo zahtevati tudi več zastopnikov v zborih.

Na to moremo kratko odgovoriti, da se ravno v tem oziru godí kmečkemu prebivalstvu največja krivica, ker je prevelika razlika v denarnem davku mej kmečkim in mestnim prebivalstvom na korist

LISTEK.

Dva dni v Benetkah.

V.

6. septembra.

Mesto leží 4 kilometre od suhe zemlje. Sezi-dano je na 3 večjih in 114 manjših otočičih, „lagune“ imenovanih. Hiše stojé, tikoma ena poleg druge, prav do roba, takó, da zeleno morje pljuska ob njih temelj in ob večjih nalivih sili v notranje hišne prostore. Da so hišam napravili trdno podlago, so si Benečanje to umislili: Debela hrastova debela so zabili takó globoko (5—9 metrov) v močvirno površje, da so zadeli na trdna tla. Djal sem tovarišem: „Glejte, tú doli pod beneškimi palačami počivajo naši hrastovi gozdi, ki so nekđaj pokrivali pivške in kraške griče ter zmanjševali moč srdite burje“. Ako se je za temelj enega samega poslopja, cerkve „S. Maria della Salute“, porabilo 1,200.000 hrastov, je lahko misliti, koliko gozdov je bilo treba posekati za celo mesto. In če je že eno mesto toliko lesa pogoltnilo, koliko so ga zopet druga mesta bližnjega Primorja, nekđanj Oglej, Trst in druga?

Koliko so ga stesali za ladije, ki so bile s prva vse lesene? Smo li dandanes na boljšem v tem oziru? Nič. Nov Kras se dela višje zgoraj v deželah naših. Poprej so iskali les po bližnjih krajih, odkar pa železnica teče, se ga dan za dnem prevaža cele skládavice od blizu in daleč. Marsikateri gospodar je že posekal gozd do klina. Zmirom večje pléše se kažejo po naših hribih. Nenasitno morje nam bode vzelo še to malo, kar se je doslej otelo ostri sekiri. Celó gališke gozde tira železnica proti morju.

Posamične otoke beneške ločijo morski prelivi, po katerih neprenehoma smučejo razni čolníci, „gondole“, za prevažanje ljudi in „barke“ za mnogovrstno robo. Gondola je črno pobarvan, prav ozek in podolgovat čolník, ki lahko šviga po morji kakor lastovica pod nebom. Morski prelivi ali kanali namestujejo ulice, gondole pa opravljajo posel naših mestnih fjakarjev. — Vendar naj nihče ne misli, da se po Benetkah ne more nikjer peš hoditi. Prav dosti peš-potov (calli) in mostov je, da se človek kmalu utruđi hojbe po njih in zopet vesel v kako gondolo sede.

Mostovi so vsi kamniti in se le toliko spenjajo nad morjem, da se more spodej gondola zmuzniti skozi. Mostov je 380, največji med njimi je slavno-

znani „ponte di Rialto“, ki se v enem samem marmorjevem loku, 47 metrov na dolžino in 22 metrov na širjavo mogočno razteza z enega otoka na drugi. Na njem ste postavljeni dve vrsti prodajalnic, vmes pa so prostorne stopnjice, po katerih se gori in doli gnetejo kupovalci. Največja ulica za peš-pot v vseh Benetkah je „Merceria“, ki te pelje z Markovega trga k mostu „Rialto“. Na teh treh krajih je najživejše gibanje in prehánjanje.

Zares, neizrekljivo lep je pogled z visocega zvonika sv. Marka na mesto, ki leží pod nami sredi morja. Človek se ne more prečuditi silni predrznosti prvotnih prebivalcev beneških, ki so si tukaj, sredi nevarnega morja, v naročji penečih valov, izbrali svoj dom in boreč se neprestano ukrotili uporni živelj ter si utrdili svoja stanovišča. Ljudstvo, ki se tolikanj težavnega dela loti in ga pogumno dovrši, ima v sebi dovolj moči, pomagati si kvišku in doseči sijajno stopinjo mogočnosti in slave. In res, zgodovina pripoveduje, da je to prečudno, prezna-menito mesto doživelo veliko osodo in da je kedaj velik, ponosen narod v svojem naročji nosilo. Naj prav na kratko opišem, kaj se je vse v njem in ž njim godilo v davni preteklosti do naših časov.

Začetek državnice beneške se stavi v l. 697. po

zadnjemu. Dalje vprašamo: Ali ni v novejšem času že neznosen krvni davek? In kdo ga plačuje? V prvi in največji meri kmečki stan. Kdo več velja: liberalni žid, ki zalaga armado in mej gromom topov sedi in se masti pri obloženih mizi, ali kmečki sin v viharji krvavega boja, v dežji svinčenk, ki trpi žejo in lakoto ter konečno dá vse za cesarja in domovino — mlado svoje življenje!

Hinavščina, laž in krivica je torej, kar povdarjajo vedno takozvani liberalni ustavoverci, naši domači in tuji. Nikjer, ne na jugu ali severu, ne na iztoku ali zatoku Evrope bi liberalci nikoli ne pospešili pravega ljudskega zastopstva ali premembe ustave v tem smislu, ker vedo, da bi si s tem izkopali jamo. Toliko inteligencije imajo, da si sami ne pripravljajo groba.

Deželni zbor kranjski.

(Osmi seja, dne 1. oktobra.)

(Konec.)

Deželni predsednik baron Winkler je ugovarjal resoluciji, obžaluje, da mora označiti stališče deželnega šolskega sveta ter ga zagovarjati. Resolucija očita deželnemu šolskemu svetu nekako nepravilno postopanje. Očitane pa ni opravičeno, ker sedanji deželni šolski svet ni izdal nobenega ukaza. Nova je le določba, da se v tretjem razredu prične poučevati nemški jezik. Resolucija je odveč, ker sega v delokrog deželnega šolskega sveta. Proti obligatnemu pouku nemškega jezika na ljudskih tri- in štirirazrednicah se nikdo ni pritožil. Kjer pa ni tožnika, ni sodnika; kjer ni bolnika, ni zdravnika. V dotičnem deželnem šolskem svetu, ki je l. 1870. vredil nemški pouk na ljudskih šolah, bili so tudi dr. Bleiweis, dr. Jarec in dr. Pogačar, ki so poznali potrebe narodove. Ako je bilo 18 let dobro, zakaj sedaj ne?

Proti resoluciji je govoril tudi bar. Schwegel. Milo je tožil o zatiranju nemščine v vseh šolskih zavodih, posebno pa na kmetijski šoli v Grmu. Stokrat povdarjal je praktično stališče, da namreč vsak Slovenec doma in zunaj dežele potrebuje nemški jezik. Srčno obžaluje, da je naučni minister dovolil za strokovno šolo za umetno vezenje v Ljubljani slovenski poučni jezik, ker je s tem tako rekoč novo šolo že v kali zatrl. Sicer naj se slovenski otroci na ljudskih šolah učé slovenski (Kako milostno! Op. por.), a nemščine bi ne smeli zane-marjati. (Ker bi drugače ne mogli krav pasti. Op. por.) Resolucija je torej nepravilna, nepotrebna, zato nasvetuje baron Schwegel, naj se vrne finančnemu odseku. Nasvèt njegov so podpirali le štirje njegovi nemški tovariši.

Nato se oglasi neizogibni g. Dežman čudeč se, da se izmed 18 trirazrednih ljudskih šol le na sedmih poučuje nemščina, a na drugih ne. Tako n. pr. je št. Jernej na Dolenjskem kraj, kamor zahaja mnogo tujcev (Židovskih agentov in rokodelskih postopačev. Op. por.), zato naj bi se na tamošnji trirazrednici poučevala nemščina. Isto tako v Mengiši. Kranjski „praktični“ Slovenci naj bi posnemali tržaške okoličane, ki so celó po enorazrednih šolah vpeljali nemščino.

Poročevalec Suklje odgovarjal je najprvo deželnemu predsedniku, da ni povedal stvarnih razlogov proti resoluciji, ker odredba deželnega šolskega sveta iz leta 1870. ni zakon. Deželni zbor pa ima pravico kritikovati delovanje oblasti, sicer bi ne trebalo deželnega zbora in bi računski praktikantje tudi lahko sestavljali letne proračune. Pritožile pa ste se proti odredbi deželnega šolskega sveta občini Šmartino pri Litiji in Cirknica. Baronu Schwegelnu in Dežmanu je Suklje ob kratkem odgovoril ter končal: Vigilantibus iura!

Predlog barona Schwegelna se je odklonil in sprejela resolucija z vsemi proti peterim nemškim glasovom.

Dr. Vošnjak zatem poroča o podporah za šolstvo in šolske stavbe ter se dovoli: za šolski vrt v Slavini 100 gld. iz deželno-kulturnega zaklada; iz deželnega zaklada za šolske stavbe pa dobé: 1. Cirknica 100 gld. 2. Babno polje 100 gld. 3. Radeče na Gorenjskem 200 gld. 4. Sv. Gora 100 gld. 5. Sv. Trojica 200 gld. 6. Radomlje 300 gld. 7. Grahove 300 gld. 8. Radence 100 gld. 9. Podgora 100 gld. 10. Češnjice 200 gld. 11. Bojance 100 gld. 12. Štrekljavec 200 gld. 13. Stari trg pri Poljanah 100 gld. 14. Črnomelj 1000 gld. 15. Metlika 1000 gld. 16. Šent Vid pri Vipavi 200 gld. 17. Kropa 200 gld. 18. Trboje 400 gld. 19. Šturija 400 gld. 20. Petrova vas 200 gld. Skupaj 5500 gld.

Ko je bila ta točka dnevnega reda izvršena, nasvetoval je poslanec dr. vitez Bleiweis-Trsteniški konec seje. Deželni glavar je ob 2. uri popoldne zaključil sejo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. oktobra.

Notranje dežele.

Deželni zbori bodo večinoma končali svoja dela že v tekočem tednu. Težko, da bo kakov zbor imel svoje seje dlje nego do konca prihodnjega tedna. Obravnave so se povsod vršile stvarno. Razburjeni položaji so bili le v isterskem in predarl-skem zboru. Posebno zanimanje vzbujajo obravnave v češkem deželnem zboru. Vesel mora biti vsak pravi domoljub, da ravno v tej zbornici prevladujejo zmerni elementi. Rieger je predvčerajšnjim jako dobro povedal mladočeskim vročekrvnikom, rekoč, da ne smejo biti dosledni na kvar Nemcem, ako so bili poprej nedosledni na korist Čehom. Toda pri Mladočehih je vsaka beseda zastoj, ker mislijo, da je najboljši način boja ta, ako se najpoprej izroči sovražniku samemu potrebno orožje.

Dr. Smolka bo praznoval dne 14. oktobra svojo štiridesetletnico, odkar je prevzel prvi pot predsedstvo avstrijskega državnega zbora.

V *dolenje-avstrijskem deželnem zboru* pobijajo predlogo o katehetih takó nemško-liberalci, kakor tudi konservativi. Kardinal Ganglbauer se bo vdeležil glavne razprave o tem predmetu.

Dunajsko redarstvo je ukrenilo vse potrebno, da prepreči *nemškonarodne demonstracije pri prihodu nemškega cesarja*. Med drugim je tudi prepovedalo vsem hišnim posestnikom in oskrbnikom, da ne smejo razobesiti črno-rudečezlatih zastav.

Pogreb umrlega škofa Müllerja je bil veličasten. Sprevod je vodil kardinal Ganglbauer. Na-

vzoči so bili tudi škofa št.-pöltenski in budejeviški, škof Haller iz Solnograda, vsi prelati in mnogo-brojni duhovniki iz Gorenje-Avstrijskega, cesarski namestnik, deželni odbor itd. Linškemu stolnemu kapitelju so naznanili svoje sočutje presvetli cesar, papežev nuncij Galimberti in grof Taaffe v svojem in ministerstva imenu.

Izvršilni odbor *zborovanja gališko-mestnih zastopnikov* se je izrekel za to, da se odkupi propinacijsko pravico takoj na podlagi priklad k neposrednim davkom od porabe žganih opojnih pijač. Utemeljil je ta svoj sklep s tem, ker je nepotrebno, da deželni odbor upravlja 16.000 gostilnic in koncentruje dohodke 7000 propinacijskih opravičencev.

Zadnji dan minolega meseca je umrla *grofica Bathyan*, soproga dné 6. oktobra 1849 očešnega ogerskega ministerskega predsednika. Igrala je, ko je še živel njen soprog, veliko politično vlogo kot vneta madjarska patrijotinja. Na predvečer, predno so umorili njenega moža, izročila mu je bodalec, da bi se sam umoril ter tako rešil smrti na vislicah; toda ta naklep je izpodletel, ker so stražniki prehitro zapazili pri delinkventu smrtno orožje.

Vnanje države.

V dopolnjenje naše včerajšnje vesti, posnete iz dunajske „Presse“, da so *srbski* naprednjaki pripravljene lojalno priznati v zadevi ločitve kraljevega zakona vse, kar bo ukrenil Kristić sporazumno s kraljem, dostaviti moramo še to, da se Garašanin niti ni mogel izjaviti v imenu cele naprednjaške stranke, marveč k večjemu le za-se in za malo število svojih osebnih pristašev, kajti naprednjaška stranka je popolnoma razcepljena. — Jovan Ristić, ki se sedaj mudi v Beogradu, predbaciva v „Srbski Nezavisnosti“ naprednjakom, da so hoteli Karadžićevo slavnost porabiti za svoje strankarske namene, zaradi tega je pa doživel ta odlično narodni praznik do polovice „flasko“. Napominani list očita zaradi tega naprednjakom popolnoma opravičeno politično nedostojnost, ki v Srbiji ni nič novega. — Kakošne so v Srbiji tiskovne razmere, pové nam najbolje okoliščina, da se je tekom zadnjih štirih tednov pričelo zoper „Srbsko Nezavisnost“ nič manj kot deset tiskovnih pravd. — Kralj Milan je pozval v Gleichenberg več ogerskih pravnikov, s kojimi se bo posvetoval o ločitvi svojega zakona. Z neke strani se trdi, da kraljica nima ničesa zoper ločitev, ako se jej priznajo vse kraljevske pravice.

Več *nemških* listov je trdilo za časa wiesbadenskih dogodkov, da cesar Viljem ni obljubil *srbski* kraljici Nataliji svojega varstva. „Nordd. Allg. Ztg.“ objavlja sedaj edini izjavi cesarjevi v tej zadevi, ki se glasite: 1. brzojavka: „Potsdam, dne 29. junija 1888. Nj. velečastvu kraljici srbski. Wiesbaden. Vslad ravnokar došle mi brzojavke žurim se poizvedeti vse potrebno, da bodem mogel ukreniti gledé naredb, koje preté Vašemu velečastvu. Prosim, naj je Vaše velečastvo preverjeno, da bode imele v mojih deželah vsako varstvo, ki se le strinja z mojimi mejnarodno-pravnimi dolžnostmi nasproti kralju srbskemu in njegovi vladi. Viljem.“ 2. brzojavka: „Potsdam, dne 5. julija 1888. Nj. velečastvu kraljici srbski. Wiesbaden. Vslad izida v moji brzojavki z dne 29. junija naznanjenih poizvedovanj obžalovaje ne morem podpirati Vašega velečastva gledé ustavljanja kraljevi zahtevi, da bi se povrnil prestolonaslednik v svojo domovino. Nj. velečastvo kralj izvršuje le svojo pravico kot vladar in oče, ako določuje kraj, v kojem naj biva prestolonaslednik, in mejnarodno pravo mi ne dovoljuje, da bi zabranil izvršitev postavne zahteve srbskega kralja in njegove vlade. Zaradi tega morem Vašemu velečastvu le priporočiti, da daste prestolonaslednika kralju, njegovemu očetu, na razpolaganje.

Kr. Da bi se Benečanje ložje branili zoper Langobarde in morske tolovaje, ki so od Dalmacije lés prihajali in plašili ljudstvo na otokih, izvolijo si izmed sebe poglavarja ali vojvodo (dux, dože). Vladal je do konca življenja. Po smrti njegovi izberó zopet družega. Pozneje so mu dali v pomoč več ali manj svetovalcev pod raznimi imeni. Meščanje, ki so poprej le ribarili, lotijo se sčasoma kupčije in marljivo brodarijo po vseh morjih za svojim dobičkom. Naglo je rastla moč in bogatija, pa tudi samostojnost mlade državice. Vedni boji z Normani in Saraceni v južni Italiji Benečane tudi v sukanji orožja izurijo. Kmalu si napravijo veliko vojno brodovje in zaslové po svetu kot prvi mornarji in neprerašeni vojaki.

Najbolj pa se povzdignejo Benetke o križarskih vojskah. Prevažajo krščanske vojne čez morje ter je zakladajo z živežem in bojnim orožjem. Iz onih časov izvira svetovna slava in imenitnost Benetk.

L. 1204. beneški vojvoda Dandolo po srditem boji premaga in osvoji mesto Carjigrad. Republika Genua iz nevoščljivosti napové vojsko napredujoči Veneciji. Čez 100 let traja zagrizeno bojevanje na morji, slednjič se konča z zmago beneškega leva. V 13. in 14. veku postane republika beneška vladarica sredozemnega morja in polasti se vesoljne

trgovine na vshodu. Pridobi si Kandijo, Moreo in otok ciperški. Še dandanes spominjajo tri vitke jarbole (pili), stoječe pred Markovo cerkvijo, na tedanje zlato dóbo Venecije. Raz jarbole so tačas vihrale zastave onih treh, beneški republiki podložnih kraljestev. Iz cedrovega lesa so, stojala pa imajo bronasta.

Vrhunec moči in slave doseže beneška republika v začetku 15. veka. Poleg imenovanih posestev si prisvoji tudi dóbršen kos sedanje severne Italije.

Mogočno in ošabno so se takrat postavljali Benečanje. Vse se je strahoma oziralo na nje. Bili so prvaki na svetu, takó po svojem bogastvu, kakor po izobraženosti, vedi in umetniji. Mesto Benetke je šteló takrat blizu 200.000 prebivalcev, sedaj jih je nekoliko čez polovico.

Spomina vredno je, da so beneški vojaki trikrat celó na Kranjsko prihrumeli — pa le do Postojine. Cesar Maksimilijan I., „poslednji vitez“, se spré z beneško republiko, ker ga ni pustila skozi svoje dežele v Rim, kamor je potoval zaradi kronanja svojega. Huda vojska se pričnó od l. 1508—1518. Benečanje premagajo cesarsko armado, zasedejo Furlanijo in Istro, Gorico, Trst, Reko in do Postojine prideró. Leta 1511. beneški vojskovodja

Civrano drugič pridivja na Kranjsko in zopet do Postojine prilomasti s svojo vojsko. Delali so takrat beneški vojaki prav po turške, požigali in morili so po Krasu in Notranjskem ter grozovito vse razdjali. V Postojini stal je cesarski poveljnik grof Frangepan z majhno vojsko. Srčno gré Benečanom naproti, je zvodi pri Senožeah v néko zalézo ter skoraj do zadnjega moža pobije. Pozneje so morali Benečanje zasedene dežele zopet vrniti našemu cesarju. Znamenito je, da se je teh bojev z Benečani vdeleževal po tedanji šegi bojeviti škof ljubljanski Kristof Ravbar in po senožeški bitki na čelu vojne avstrijske udaril na Beneško ter sovražnikom odvzel Gradiško in Videm.

L. 1613. so Benečanje tretjič napadli našo deželo in grozno divjali na Pivki, zapalili več vasi in odgnali živino seboj. Hoteli so se maščevati zaradi roparskih Uskokov dalmatinskih, ki so jim na morji dosti škodili ter več kupčijskih brodov siloma odvzeli. Njihov srd je morala čutiti uboga Notranjska. Čudo, da je sploh še kaj živega ostalo v naši deželi, kakor so v onih letih Turki pa Benečanje razsajali po njej.

Moč beneške republike so pozneje začeli Turki podirati. Vzeli so jej kos za kosom starega posestva. V preteklem stoletju je Benečija že močno opešala

Viljem.“ Kdor trezno čita te dve brzojavki, priznati mora, da „Nordd. Allg. Ztg.“ z njima nikakor ni dokazala tega, kar je nameravala. Jasno se glasi prva brzojavka ter nedvojno obljubuje Nataliji varstvo.

Mej *bolgarskim* in *turškim* časopisjem je makedonsko vprašanje vzbudilo boj, ki se je sedaj razširil tudi na drugo polje. Carjigraski „Tarik“ piše, da so vojaške vaje v Bolgariji zvezane z nepotrebnimi troški, ter dostavlja, naj Bolgarija raje plača svoj dolg Turčiji, nego da si nakopava take nepotrebne izdaje. Temu odgovarja v turškem jeziku izdajani, vladi prijazni „Serbest Bulgaristan“ nastopno: „Ali je Bolgarija kedaj ostala dolžna plače svojim uradnikom? Ali je Bolgarija kedaj naznanila po časopisih, da bo izplačala mesečne plače uradnikom in častnikom, kakor bi bil to Bog vé kakó vesel dogodek? Ali se je kedaj čulo, da so bolgarski uradniki skontovali svoje plače s 30 ali celo 10%? Ali je bolgarska vlada kedaj dala kovati tak denar, s kojim so se pozneje igrali otroci?“ V tem sarkastičnem smislu odgovarja „Serbest Bulgaristan“ „Tariku“; toda znano je, da so Turki jako flegmatični, zaradi tega se pa tudi ne bodo posebno jezili vsled pisave napominanega lista.

Dobro poučeni *ruski* krogi trdijo, da veleposlanik grof Šuvalov ne bo več dolgo ostal na svojem dosedanem mestu, kamor bo prišel namesto njega ruski zastopnik v Teheranu, knez Dolgorukov. Odpoklicanje grofa Šuvalova iz Berolina bi bil čin velikega pomena, ker bi jasno dokazoval, da so se popolnoma ponesrečile obravnave za sporazumljenje mej Berolinom in Peterburgom. — Mesto umrlega generalnega gubernatorja Drentelena v Kijevu bo neki prevzel knez Dondukov; gubernator kavkaški imenovan bo sedanji veleposlanik v Berlinu, grof Šuvalov.

Vsi neodvisni *nemški* politični krogi so razburjeni vsled tega, ker so zgrabili in odvedli v zapor prof. Geffekena; celo taki listi, ki pri vsaki ugodni priliki vihté kadilnico pred Hohenzollernci in Bismarckom, rabijo zoper ta korak najostreje izraziti. Enoglasno priznavajo, da celo od Bismarckove samovoljne vlade niso pričakovali kaj takega, kar tako nedvojno žali pravico in postavlo. „Pester Lloyd“ imenuje ta korak „nezaslišan“. „N. F. Pr.“ pravi, da je Bismarckovo postopanje zoper objavljenje dnevnika „besen in neutemeljen napad“ na prostomisljenike. Bismarckova glasila sedaj naravnost pišejo zoper cesarja Friderika, takó pravi „Köln. Ztg.“: „O Gladstone-u se trdi, da je dosegel najvišjo popolnost v tem, da najprvo ogoljufa sam sebe, potem pa postavlja zgodovinske dogodke na glavo, in o Ignatiju je razširjena vest, da se včasih v resnici smatra stvarnika nebes in zemlje. Vzlic temu pa veljata oba kot moža-poštenjaka. Takó je po našem mnenju tudi prestolonasledniku preobrnena zgodovinska resnica s časoma postala subjektivno — pošteno prepričanje, ki se je potem kot tako izlilo v dnevnik.“ Očlovek ne verjame svojim lastnim očem, da se v „deželi strahu božjega“ smeje nekaznovano vporabljeni takó puhli dovtipi na nedavno umrlega cesarja, ki je vrhu tega tudi oče sedanjega vladarja, in to v listih, ki navadno izražajo mnenja vladnih krogov.

Kakor hitro se bo sešla *francoska* zbornica, vložil bo škof Freppel interpelacijo zaradi vladnih naredeb zoper kongregacijo bratov sv. Jožefa. — Boulanger bo okrog dne 10. t. m. del razdeliti svoj manifest mej narod. Vlada dobro vé, da jej je general jako nevaren sovražnik. To dokazuje govor Gobletov v Treville-Escarbotinu, kakor tudi nedavni shod v Parizu, pri kojem je moral neki časnikar zapustiti govorniški oder pri prvi besedi zoper generala in so neko drugo osebo iztirali iz dvorane, ker je zaklicala: „Propal Boulanger!“ — Vojni

in se skoraj čisto nič več vtikala v politične homatije evropskih držav. L. 1797. si jo je Napoleon I. osvojil in 16. maja prišel v mesto samo, ki doslej še nikdar ni videlo med svojimi zidovi sovražnih vojakov. Skoraj pol stoletja so uživale Benetke srečo mile vlade avstrijske, dokler niso po tužni bitki pri Sadovi pripadle k Italiji. Dne 7. novembra 1866 je kralj Viktor Emanuel slovesno šel v mesto, takó na lepem pridobljeno. Ogromen spomenik na nabrežji slovanskem slavi ta dogodek iz dóbe milosti polnega odrešenja rodu laškega.

Še so Benetke mesto svetovnega slovesa, divno lepe po nenavadni legi svoji, pa po uzorih umetnije vseh vrst in slavnih spomenikih, ki je hranijo v sebi. Ali stara moč in slava je proč — najbrže za vselej. Venecija, nekdanj prešerna morská kraljica, je sedaj ponižna služkinja zedinjene Italije, života-reča o bornih zaslužkih, katere jej naklanjajo tujei, z večine Nemci in Slovani, prihajajoči od severa doli občudovat krasne izdelke beneškega uma in dlana. Vse je iz srednjega veka, ki ga sedanji razsvetljenaki takó radi nazivljajo s pridevkom „mračni, temni“ itd. Kaj? — Tu sém pridite in pogledite, čese res dóba, za katere so ljudje tolikanj hrepeneli po višjem, tolikanj si prizadeli doseči uzor lepote, sme imenovati „mračna in temna“?

minister Freyeinet in poročevalec vojnega proračuna sta se po dolgi razpravi vendar popolnoma sporazumela. Minister je privolil, da se troški za opravo konjice in smodnik znižajo za šest milijonov frankov. Mornarični minister Krantz pa je proračunski komisiji pismeno naznanil, da ostane vzlic vsemu pritisku pri prvotno zahtevanem kreditu, kajti prašati se mora, ali je izpolnil svoje dolžnosti nasproti državi in mornarici, ako privoli, da se znižajo dotični troški.

Danski državni zbor se je dne 1. t. m. otvoril s prestolnim govorom. Izvoljeno je zopet dosedanje predsedstvo.

Neka londonska brzojavka z dne 1. t. m. poroča: V *Kilwi* umorjeni Nemci so se jako junaško branili zoper presilnega sovraga. Nemška topničarska ladija v pristanišči ni mogla ničesa opraviti, ker je bilo nemogoče izkreati vojakov na suho, kjer je stalo na tisoče oboroženih domačincev. Angleška ladija „Penguin“ je rešila življenje Nemcem v Lindiju. Padle Nemce so nasprotniki grozno razmesarili. Nemci v Mikindaniju so ušli. Vsi Evropejci in britiški Indi ob vshodnem nabrežji beže pred razjarjenimi domačinci.

Dnevne novice.

(Cesarjev god.) V tukajšnji stolni cerkvi daroval bo mil. gospod knezoškof jutri ob 10. uri povodom cesarjevega godu slovesno sv. mašo, h kateri so povabljeni vsa civilna oblastva. Ob 9. uri dopoldne bo v uršulinski cerkvi sv. maša, katere se bo vdeležila tukajšnja vojaška posadka.

(Mestni zbor ljubljanski) imel je sinoči izvanredno sejo. Navzočih je bilo 25 mestnih odbornikov. Župan Grasselli naznani, da je povodom rojstnega dne Nj. velečastva presvetlega cesarja in godu cesarjeviča Rudolfa in cesaričinje Štefanije izrazil potom deželnega predsedstva najudanejšo čestitke, ki so bile milostno vsprejete. Povodom cesarjevega godu je c. kr. deželno predsedništvo povabilo mestni zastop k jutrnji slovesni sv. maši v tukajšnji stolnici. Društvo „Sokol“ zahvalilo se je mestnemu zastopu za pre-prijazni pozdrav, mesto Praga poslalo je računske zaključke za minolo leto. V imenu finančnega odseka poročal je odbornik Hribar, da sklep mestnega zbora o stoodstotni nakladi na gostaščino ni bil potrjen, ker ni določeno število let, ter nasvetuje, naj bi se zvišana gostaščina določila na deset let. Predlog je bil soglasno sprejet.

Dr. Tavčar je poročal v imenu finančnega odseka o novem mestnem posojilu. Utemeljeval je jako obširno predlog finančnega odseka; povdarjal je, da mestno gospodarstvo ni slabo, ker ima občina prebitka rednih dohodkov nad 9000 gld. v minolem letu. Le izvanredni troški so zadnja leto in bodo še ogromni, ker mestna občina gradi velike stavbe kot: vojašnico, šolo, vodovod itd. Ker pa bodo nove stavbe, osobito vodovod, koristile poznejšim rodovom, torej je opravičeno, da tudi potomci nosijo bremena za sedanja dela, in to je mogoče potom posojila. Ker mestna občina vse mogoče stori, da bi se zboljšale zdravstvene razmere v prvem deželnem mestu, zato se nadejeta finančni in upravni odsek, da se vlada ne bo protivila potrebnemu novemu posojilu. Poročevalec dalje poudarja, da je jako nevarno za mestno občino, ker ima toliko denarnih papirjev, in bo torej treba skrbeti, da se ugodno predadó. Mestna občina ima od prejšnjega posojila sicer še okolu pol milijona goldinarjev, a ta svota se bo porabila za nujne potrebe. Na posodo naj bi se vzelo, kolikor je neobhodno potrebno, zato nasvetuje: 1. Mestna občina si izposodi 500.000 gld. in 2. mestnemu magistratu se naroči, da pri deželnem zboru izposluje dotični zakon.

Podžupan Petričič v daljšem govoru nasvetuje, naj se izposodi 1 milijon, ki pa naj se jemlje po potrebi v manjših svotah. Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški je proti večjemu posojilu, ker na kanalizacijo mesto sedaj še misliti ne more. Dr. Tavčar je proti Petričičevemu predlogu. Župan Grasselli konstatuje, da je po § 57. pravnega reda zadostno število odbornikov navzočih. Predlog, da si mestna občina izposodi 500.000 gld., je bil soglasno sprejet. Ob ½ 8. uri je župan zaključil javno sejo.

(Dnevni red IX. seje deželnega zbora kranjskega v Ljubljani) dne 6. oktobra 1888 l. ob 10. uri dopoldne. 1. Branje zapisnika VIII. deželno-zborske seje 1. oktobra 1888. — 2. Naznanila deželno-zborskega predsedstva. — 3. Poročilo deželnega odbora o potrebnih preuredbah deželno-zborskega sklepa dne 21. januarja 1888 gledé zopetne zgradbe deželnega gledišča. — 4. Ustno poročilo finančnega odseka o tem, da se v deželni prisilni

delavnici v Ljubljani ustanovi služba duhovnika. — 5. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji šolskega odseka obrtne nadaljevalne šole v Kočevji za podporo. — 6. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji Katarine Kurent, vdove glavnega odgonskega sprevoznika v Ljubljani, za podaljšanje njene miloščine. — 7. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji okrajno-cestnega odbora krškega gledé podpore za napravo držajev ob mirnski okrajni cesti. — 8. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji okrajno-cestnega odbora krškega gledé podpore za preložitve klanca na Selah. — 9. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji okrajno-cestnega odbora metliškega gledé preložitve okrajne ceste Vertice-Semič-Cernomelj in uvrstenja med deželne ceste. — 10. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji podobčine Visoko, okraja kranjskega, gledé podpore za nov most čez Kokro. — 11. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji županstva v Želimljah, da bi se izbrisalo posojilo za zgradbo ceste iz Studenca na Golo. — 12. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji županstva na Vojskem, okraja logaškega, gledé podpore za popravo ceste. — 13. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji Janeza Pintarelija iz Ajdovščine za podporo vsled škode po povodnji. — 14. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji občine Vinica, da se prekliče prepoved namakauja konopelj v Kolpi. — 15. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji okrajnega cestnega odbora v Trebnjem, da bi se cesta Radna-Mokronog-Mirna-Velika Loka do državne ceste uvrstila med deželne ceste. — 16. Ustno poročilo upravnega odseka o statutu in programu za deželno vinarsko, sadjarsko in poljedelsko šolo na Grmu.

(Ponudbena razprava.) Dne 6. oktobra t. l. ob desetih dopoldne bode v uradnih prostorih c. kr. vojaškega magacina za živež in postelje v Ljubljani javna razprava radi tega, da se oddadó poprave železnih in lesenih postelj in posteljnih desek, ter se zagotovi snaženje postelj in posteljine, pranje volnenih odevi itd. Oddalo se bode to za dobo od 1. januarja do 31. decembra 1889, oziroma do 31. decembra 1891 na pismene ali ustne ponudbe. Natančnejši pogoji zvedó se vsak dan v rečenem uradu.

(Umrli) je včeraj ob 1. uri ponoči na Emonski cesti št. 9. Adolf Beer, poveljnik 13. topničarskemu polku, star 52 let. Danes popoldne prepeljali so truplo na kolodvor in z vlakom na Dunaj, kjer bo pokopan na centralnem pokopališču.

(Smrkavost konj.) katero so ulanci zanesli iz Celovca v Ljubljano, še vedno ni zadušena, akoravno so se ukrenile proti tej bolezni ostre naredbe. V ponedeljek pobili so zopet tri konje.

(Iz Celja) se poroča, da so v celjski razstavi v nedeljo zvečer nemškutarji surovo pretili Slovincem, ki so v pokušalnici peli slovenske pesmi, akoravno so se prejšnje dneve pele nemške in italijanske.

(Trgatev v Istri) pričela se je že minóli teden. Letina je letos okoli Poreča izvanredno dobra, da vinorejcem primanjkuje posode. Tudi pri Kopru, Izoli in Piranu je dobra letina. Manj ugodna so poročila iz srednje Istre, ker je toča napravila precej škode.

(Otrok zgorel.) Dne 30. t. m. pasla sta krave dva dečka iz Cirknice na travniku v Kamni Gorici. Saboj sta vzela tudi triletno dekletce. Pri ognju užgala se je obleka dekletu, ki je zgorelo. Mati je našla le upepeljene ostanke svojega otroka. Preiskava proti malomarnim starišem se je pričela.

(Premembe pri učiteljstvu.) G. Št. Tomšič, nadučitelj v Starem Logu, dobil je nadučiteljsko službo v Vipavi; g. G. Gašparin gre iz službenih ozirov iz Vipave za nadučitelja v Stari Trg; g. J. Mandelj je dobil je nadučiteljsko službo v Sodražici; g. A. Perné imenovan je učiteljem v Šturji; g. A. Lavrenčič, III. učitelj v Vipavi, postal je II. ravno tam; g. K. Benedik, učitelj v Ledinah, dobil je nadučiteljsko službo v Smledniku. V logaškem okraji postavljeni so začasno: R. Završnik na 4. uč. mesto v Cirknici, K. Rožanec na 3. uč. mesto v G. Logateci, J. Petkovšek v Godoviči, T. Schuller v Babnem Polji, Ana Kočevar v Begunjah, Julija Jurman v Črnem Vrhu.

(Občina Col) praznovala bode cesarjevo štiridesetletnico dne 7. t. m. Na predvečer bode gorel kres in streljanje. Dne 7. t. m. bo v ta namen slovesna sv. maša, popoldne šolska veselica s petjem, deklamacijami in igro. Petje bo prevzel cerkveni pevski zbor.

(Vabilo) k slavnosti, katero priredi občina šišenska združena s trirazredno ljudsko šolo,

čitalnico in požarno brambo v proslavo 40letnega vladanja Nj. veličanstva Frana Josipa I. v četrtek dne 4. oktobra 1888. l. v Šiški. Vspored: 1. Dne 3. oktobra na predvečer: Zvonjenje in streljanje s topi, ob 7. uri zvečer razsvetljava vasi in mirozov z godbo. — 2. Na dan slavnostnega dne 4. oktobra ob polu desetih sprejem in pozdrav blagorodnega gosp. c. kr. okrajnega glavarja. — 3. Ob 10. uri slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo. — 4. Po sv. maši v šolski sobi govor in razdelitev spominske knjižice in fotografij Nj. veličanstev. — 5. Ob 1. uri banket v gostilni gosp. Janeza Kneza v Spodnji Šiški. Kuvert za osebo stane 1 gld. 40 kr. — 6. Ob 3. uri popoldne na šolskem vrtu veselica; slavnostni govor. — 7. Petje cesarske himne s spremljevanjem godbe. — 8. Deklamacije. — 9. Godba. — 10. Petje. — 11. Pogoščenje šolskih otrok. — 12. Otroške igre. Pri banketu in šolski veselici svira godba. Slavnostni odbor.

(Vabilo) k slavnosti, katero priredi občina in fara selška združena s tukajšnjim „Bralnim društvom“ in krajnim šolskim svetom v proslavo 40letnega vladanja Nj. veličanstva presvetlega cesarja Frana Josipa I. v nedeljo dne 7. oktobra 1888. l. v Selcih. Vspored: 1. V soboto dne 6. oktobra na predvečer: Zažiganje kresov na raznih krajih, zvonjenje in streljanje s topi. — 2. V nedeljo dne 7. oktobra ob 9. uri sprejem došlih gostov, ob 10. uri slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo. Po sv. maši zbere se šolska mladina v šoli, kjer bo primeren govor — med šolarje se bodo razdelile slavnostne knjižice — potem pogoščenje šolske mladine. — 3. Opoludne banket. — 4. Popoldne po službi božji vsajenje slavnostne lipe, pri kateri bo slavnostni govor. Potem veselica z javno tombolo na določenem slavnostnem prostoru (pri ugodnem vremenu na prostem). Pri slavnosti sodeluje iz prijaznosti slavno pevsko društvo „Odmev“ iz Kroke pod vodstvom g. M. Kovšce. — 5. Zvečer razsvetljava vasi in umetaljni ogenj, potem prosta zabava.

(Popravek.) V predzadnji številki bilo je mej inserati naznanjeno, da bo somenj v Št. Rupertu na Dolenjskem dne 18. t. m. Tamošnje županstvo pa nam naznanja, da bo dne 8. t. m.

Telegrami.

Dunaj, 3. oktobra. Cesar Viljem je došel točno ob 9. uri v krasno ozaljšani zapadni kolodvor; opravljen je bil s polkovniško uniformo ter je imel red sv. Štefana in kolono reda črnega orla. Godba je zasvirala nemško himno, zastava častne stotnije se je vklonila. Cesar je imel enako nadvojvodom prusko opravo in red črnega orla; cesar je položil roko ob čelado ter stopil k vozu, na kojega stopnjici je čakal Viljem. Vladarja sta se objela in poljubila ter držala za roki mej prvimi pozdravnimi besedami.

Viljem je potem pozdravil nadvojvode, prestolonaslednika, Karola Ludovika in Albrehta pa poljubil; cesar je mej tem podal roko princu Reussu in Bismarcku. Po pregledu častne stotnije so bile Viljemu predstavljene razne osebe. Župan Uhl je izrazil veselje Dunaja vsled visokega obiska. Vožnja v cesarski dvor enaka slavnemu obhodu. V prvem vozu sedeča vladarja je nebrojna množica s ceste in iz okenj pozdravljala z gromovitimi „hura“-klici in mahanjem z robc. Cela pot je okrašena z zastavami v barvah nemške države in avstro-ogerskih dežel. V ostalih vozovih so bili generalni pribočniki častne konjice, potem nadvojvode in spremstvo. Pri delu cesarskega gradu „Bellariji“ je stal enajsti husarski polk. V dvoru sta pozdravili gosta cesarica in cesaričinja, potem pa je Viljem sprejel pozdravne obiske članov cesarske družine, skupnih, tostranskih in ogerskih ministrov in dvornikov. Bismarck je kmalu po prihodu obiskal Kalnokya in Szögyényi-a.

Dunaj, 2. oktobra. Cesar spremstvom cesarjeviča in mnogo nadvojvod otvoril opoldne sadno razstavo. Kranjski oddelek med najlepšimi. Cesar se je izrazil o njem zelo laskavo. Kranjski oddelek sadnega semnja izboren. Cesar nagovoril tajnika Pirca ter prašal, od kedaj imajo Kranjci tako lepo sadje. Proti Rohrmannu zelo pohvalil nje-

govo prekrasno sadje. Tudi Rudolf in nadvojvoda Ludovik ogovorila Rohrmanna in ga pohvalila. Južnoštajersko sadje prekrasno. Dunaj, 2. oktobra. Cesaričinja Štefanija se je danes zvečer ob 10. uri povrnila semkaj iz Miramara.

Monakovo, 2. oktobra. Cesar Viljem je danes po veličastnih izjavah naroda in prisrčnem poslovljenju od princ-regenta, kojega je pri slovesu večkrat objel in poljubil, odpotoval ob 10. uri zvečer na Dunaj.

Aleksandrija, 2. oktobra. Ena francoska in ena italijanska vojna ladija sta došli v Suakin, da odpeljejo tamošnje rojake, ker je mogoče, da vsako uro pade mesto.

Listnica opravištva:

G. A. L. na C.: Za to leto vse plačano.
G. M. E. v V: Donesete še 4 gl. 50 kr. do konca t. l.
G. J. Š. v H.: Da, vse poravnano

Umrli so:

2. oktobra. Marija Tertnik, mestna nboga, 37 let, Karlovska cesta št. 7, hoemoptae.

V bolnišnici:

29. septembra. Ana Lavrič, gostija, 73 let, marasmus senilis.
30. septembra. Marija Lampič, gostija, 63 let, (Poljanska cesta št. 42.) marasmus.

Tujci.

1. oktobra.

Pri **Mattcu**: Rizzoli, uradnik, iz Olomuea. — Klekner, Rihard in Lorenc Grossman z Dunaja. — Terdina, trgovec, iz Celovca. — Töpl, stavbar, z Dunaja.

Pri **Stonu**: Gutton, trgovec, iz Francije. — Kapello, ravnatelj, s soprogo, iz Trsta. — Engel, trgovec, z Dunaja. — Western, zasebnik, z Angleškega. — Ivas, zdravnik, iz Inomosta. — Roth, poročnik, z Gorenjega Štajerja. — Bubany, trgovec, s Fužin. — Hoffmann iz Reke. — Domladis iz Ilirske Bistrice. — Avsenik, trgovec, z Dolenjskega. — Stojanović, trgovec, z Ogerskega.

Pri **Južnem kolodvoru**: pl. Fichtenau, zasebnik, iz Gradea. — Hutter z Bleda. — Kokošinec iz Rudolfovega. — Starman, krčmar, iz Maribora. — Čuk, z materjo, iz Ljubljane. — Pinker iz Celovca. — Sturm iz Celovca.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mobrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	729.1	10.4	brezv.	oblačno	3.40
2. u. pop.	725.8	15.0	sl. svzh.		dež
9. u. zveč.	725.5	18.6	m. jzap.	del. jasno	
Srednja temperatura 14.7°C., za 13° nad normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)
3. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 15 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ 16% „	82 „ 20 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta „	110 „ 30 „
Papirna renta, davka prosta „	97 „ 40 „
Akcije avstr.-ogerske banke „	875 „ — „
Kreditne akcije „	308 „ 10 „
London „	121 „ 05 „
Srebro „	— „ — „
Francoski napoleond. „	9 „ — 1/2 „
Cesarski cekini „	5 „ 74 „
Nemške marke „	59 „ 57 1/2 „

Ljubljanski vodovod.

Razpis ponudeb.

Dobava železnih cevi in fasonskih delov, dalje zapornic in hydrantov, in konečno polaganje ceví za ljubljanski vodovod se zaradi oddaje javno razpisuje.

Pismene ponudbe je pod naslovom:

Ponudba za a) dobavo železnih cevi in fasonskih delov, b) dobavo zapornic in hydrantov, c) izvršenje polaganja ceví za ljubljanski vodovod do vštetega 3. novembra 1888 ob 12. uri opoldne zapečateni pri mestnem magistratu oddati.

Splošnji in nadrobni pogoji se dobivajo pri podpisnem stavbinskem voditeljstvu, katero je tudi vsakemu daljnemu pojasnilu pripravljeno.

Stavbinsko voditeljstvo.

V Ljubljani 27. dan septembra 1888.

(1) Smreker.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Zahvala.

Za mnogobrojno vdeležbo pri pogrebu našega nepozabnega očeta, gospoda

ANTONA TREO-TA,

za krasne darovane vence, kakor tudi častitim gospodom pevcem za ginjačo petje izreka najtoplejšo zahvalo

žalujoča rodbina.

V LJUBLJANI, dne 3. oktobra 1888.

Razglas.

(1)

V smislu § 62. obč. reda za deželno stolno mesto Ljubljano daje se javno na znanje, da je občinski svet v današnji javni seji sklenil, prositi, da sme občina ljubljanska:

1. Skozi deset let pobirati gostaščino še enkrat toliko, kakor je sedanja;
2. Najeti posojilo 500.000 gld.

Pritožbe zoper ta sklepa vložiti je pri podpisanem magistratu v 14dnevem zapadnem roku, t. j. do

17. dne oktobra letos.

Magistrat dežel. stol. mesta Ljubljane, dne 2. oktobra 1888.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medljatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

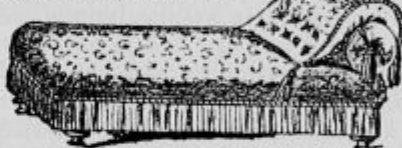
hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstarke po 5 gld. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gld., žimnate modroce po 20 gld., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe po mogoče nizkeje ceni.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela. Cenilnik s podobami zastonj in franko.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!



(glej podobo), naj bolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapcirano pohištveno orodje, preoblečene z modernim in močnim blagom in popol-

no pozameritijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 35 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kupcem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadratten) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Ceniki s podobami zastonj in franko na zahtevanje.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciskansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnatne barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Somenj

v Št. Rupertu na Dolenjskem bo roženvenški ponedeljek, t. j. dné

8. oktobra 1888.

(1) Županstvo v Šent-Rupertu.

*) Za večerajšnji list prepozno došlo.

Op. vred.

Izdajatelj: Matija Kolar.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.